

Lähetäjä:

Mikkelin kaupungin vanhusneuvosto 2009-2010

14.12.2010

Kenelle:

Mikkelin kaupunginhallitus

Mikkelin sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmä

Kaikkien hallinnonalojen lautakunnat

Ikäystävällistä asumispolitiikkaa Mikkeliiin, kannanottoja ja esityksiä toimenpiteiksi

Mikkelin vanhusneuvosto on kaksivuotiskautenaan ollut mukana luomassa Mikkelin omaishoidon strategiaa 2010 ja Mikkelin kaupungin vanhusten palvelujen toimintaohjelmaa 2010- 2015.

Vanhusneuvosto on myös seurannut palveluarkea ja kuullut asiakkaiden kokemuksia.

Vanhusneuvosto toteaa, että sinällään ansiokkaissa ohjelmissa liian vähälle huomiolle jää ikäihmisten asumisen ja elämänympäristön kysymykset sekä lähipalvelujen ennakointi.

Kaksivuotiskautensa päättyessä Mikkelin vanhusneuvosto haluaa kannanotollaan edistää ikäystävällistä asumispolitiikkaa Mikkelissä

Koti-laitos-ajattelusta on siirryttävä ikääntyneen ihmisen elämänympäristön, asumisen ja palvelujen kokonaisvaltaiseen ikäystävälliseen suunnitteluun.

Ei riitä se, että kuntia ohjataan purkamaan vanhusten laitosasumista ja lisäämään kotona asumista ja tehostettua palveluasumista. Ikäajattelu muuttuu, ikäihmisten tarpeet ja odotukset voimistuvat, vahva sukupolvi on ikääntymässä. On aika siirtyä ikäystävälliseen ja voimavaraiseen asumisajatteluun. Esille on nostettava uudet yhteisölliset ja muunneltavat asumisen tavat. Samalla on vastattava siihen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen, jossa asuminen ja palvelut on erotettava toisistaan. On lähdettävä liikkeelle esteettömän hyvän ympäristön ja asumisen ensisijaisuudesta ja siitä, että palvelut on tuotettava sinne, missä ikäihminen asuu ja saa asua hoidettavuuden asteesta riippumatta.

Elämänympäristö, asuminen ja ikäihmisten palvelut tarvitsevat laaja-alaista strategista kehittämistä ja osaavaa henkilöstöä. Osaamista tarvitaan vanhenemiseen liittyvistä muutoksista ja mm. asumisen esteettömyydestä. Myös teknologiaosaamista tarvitaan lisääntyvästi. Ikäihmisten asumispalvelujen kehittämisen tulee pohjautua ajankohtaiseen tietoon valtakunnan kehittämislinjoista. Elämänympäristö, asuminen ja ikäihmisten palvelut on ennakoivaa suunnittelua ja ennen kaikkea laajaa yhteistyötä yli hallinto- ja toimijarajojen. Vanhusneuvosto esittää, että edellä kuvatun vaativan tehtävän edessä Mikkelii luo laajapohjaisen ikäihmisten asumispoliittisen työryhmän, luo ikäihmisten asumispoliittisen strategian osaksi vanhuspalveluohjelmaa ja palauttaa takaisin esimiehen asumispalveluihin.

Käytännön esimerkkeinä olemassa olevaan ikäihmisten asumiseen vanhusneuvosto toteaa, että Mikkelissä tarvitaan uudenlaisia yhteisöllisyyttä tukevia välimuotoisia asumisen tapoja, mutta myös sellaista asumista, jossa vanhuksat pystyvät asumaan tavallisissa asunnoissa, vaikka tarvitsevatkin runsaasti hoivaa. Kaupungin vuokra-asuntoja tulisi muuntaa esteettömiksi, ikäihmisten asumisen ja yhteisöllisyyden tarpeisiin soveltuviksi. Uudisrakentamiskohteissa olisi otettava vakavasti huomioon ikäihmisten suurentunut asuintilarive, elinkaarirakentamisen toive, asuntojen muunneltavuus, yhteisöllisyys ja kohtuuhintaisuus.

Ikäihmisille kuuluu osallisuus.

Esimerkkinä palvelukampus, lähipalvelualue, jossa terveys-, sosiaali- ja kulttuuri, kansalais- ja vapaaehtoistyötä sekä kaupallisia palveluja sijoittuu samalle alueelle monimuotoisen asumisen kanssa. Palvelukampus on lähipalvelualue, jossa erilaisista asumisen tavoista ja palveluista ja tiloista muodostetaan kampuskokonaisuutta. Kampuksella sijaitsee yksityisiä, julkisia ja kolmannen sektorin palveluja ja yhteisiä tiloja. Keskeisenä tekijänä korostuu palveluasuntojen, yhteisöllisten senioriasuntojen ja ikäihmisten ja perheiden tavallisen asumisen toteuttaminen siten, että asuntoja sijoitetaan esteettömästi mahdollisimman lähelle olemassa olevia palveluja. Myös Mikkelin maaseututaajamiin kampusrakentaminen sopii hyvin.

Ikäihmiset itse mukaan yksilöllistyvien asumis- ja palvelutarpeidensa suunnitteluun

Asumispolitiikan periaatteena tulee olla ikäihmisen osallisuus oman elämisensä ympäristöä koskevissa asioissa. Ikäihmisten asumisen ja palveluiden tarpeet liittyvät heidän omaan elämänhistoriaansa, aikaan, jossa he ovat eläneet. Ikäarvostusta ja kokemusasiantuntemusta vanhusneuvosto suosittelee arjen palveluarvoksi ja suunnitteluihanteeksi.

Kohti ikäystävällistä Mikkeliä

Mikkelin vanhusneuvoston puolesta

Vuokko Parkkinen, puheenjohtaja

Mali Soininen, jäsen, sosiaali- ja terveyslautakunta